

BAJAI HIRLAP

Társadalmi Hetilap.

Megjelen minden vasárnap reggel.
Szerkesztőség: Városi berház, I. emelet.
Kiadóhivatal: Kazal József könyvnyomdája, hol az előfizetések és hirdetések felvételnek.

Felölös szerkesztő és lapulajdonos:
Dr. Lemberger Ármín.
Főmunkatárs: Schön Ödön.

Előfizetési árak:
Égészévre 5 frt., félévre 2 frt 50 kr., negyedévre 1 frt 25 kr. — Egyes szám ára 10 kr.
Hirdetések jutányosan számítottak.

Városunk hanyatlása és a járásbírósi tealkönyvi hatóságának szétosztása.

Én is azon naív emberek közé tartozom, a kik nem akarnak abba beleyugodni, hogy a városunktól a szellemi és anyagi haladásnak és felvirágzásnak feltételei már évtizedek óta természetellenesen elvonattak, hogy nemrég még ipar s kereskedelmi központot képezett városunk hanyatlása olyan szembetűnő, hogy ma-holnap egyszerű faluvá fogunk visszafeljödni!

A hanyatlásnak okait mindnyájan jól ismerjük s mégis oly teljes apathiával viselhetünk városunk sorsa iránt, hogy az a néhány lelkes egyén, a ki a köztisztviselők fejlesztése és szaporítása, az ipar s kereskedelem emeléséhez megkívánt feltételek megteremtése, szóval a közjólételőmozdítása érdekében fel-felemelik néha buzdító s figyelmeztető szavukat, a nagyközönség részéről sajnálkozó gúnymosolylyal találkoznak. Ennek oka pedig az, hogy városunk polgárai már elvesztették a közérdek és közügyek megvitatása iránti érdeklődésüket, látván ugyanis, hogy évtizedek óta hiába fáradoztak legjobbjaink a város fejlesztésére s a közjólét emelése érdekében; tapasztalván, hogy legjobbosabb igényeink is felülről közönynyel, sőt egyenesen lenező kicsinyléssel fogadtatnak; nem lehet csodálni, hogy városunknak a szellemi s anyagi előrehaladás s a civilizáció magas czéljai s fényes vívmányai iránt kellő érzelmek bíró közönsége kifáradt a meddő harcban, s elvesztette reményét mindenhez, a mi a közjó emelésére szolgálhatna, s részvéllenül tekint azok felé, kik elég jóhiszeműek és bátrak arra, hogy ily szomorú körülmények között

is hangzatosabb városunk közérdekeinek ápolását!

Nem akarok most részletesen kiterjeszkedni azon mozzanatokra, melyek városunk hanyatlását előidézték vagy siettettek, csak röviden akarok arra rámutatni, hogy városunknak kedvező geographiai helyzete, melynél fogva Európa leghatalmasabb vízi útjának a Dunának közvetlen közelében, a gazdag alföld kellő közepén, virágzó községek között fekszik, azon körülménnyel fogva, hogy Budapesttől kezdve egészen Újvidékig a Duna balpartján e hatalmas folyam mellett egyetlen egy számbavehető város sincs, mely Bajával akár kiterjedés, akár ipar, kereskedelem, értelmiség s anyagi fejlettség terén a versenyt megközelítőlegis felvehetné; végre amalfogva, mert városunk lehetne egyedül az a kapu, melyen át a Duna balpartján fekvő nagy alföld s Erdély közvetlen érintkezésbe jöhetne a Duna jobb partján fekvő országrészszel s a tengerrel; mindez városunkat egy nagy forgalmi központtá, hatalmas s virágzó kereskedelmi s ipartelepévé, a szellemi s anyagi javak kincsébányájává volna hivatva tenni s mégis mit tapasztalunk? Azt, hogy a baja-bátaszéki vasuti áthidalás kérdése soha meg nem valóslólvó évtizedes ígérgetés tárgya, a vasuti fővonal messze elkerülte határunkat és csak drága pénzen tudtunk nék zsákutczába futó viczinálki vonathoz jutni; a helyett, hogy egy ezred katonaságot, helyeztek volna el városunkba, az itt állomásozott egy század közös hadsergebeli katonát is elvitték tőlünk; ipar- s kereskedelmi oktatásunk felülről kellő figyelemben nem részesítettek; földmives vagy egyéb szakoktatási intézetünk egyáltalán nincsen; egy felsőbb leány-növelde nek hiányát már évtizedek óta sajnos érezzük; állami kezelés vagy segé-

lyezés alatt álló gyárak vagy ipartelepek városunkban nem emeltetnek; királyi törvényeszkünket alig néhány évi működése után beszüntették s hogy a mi teljesen be legyen fejezve s a hanyatlás és pusztítás nagy munkája igazán meg legyen koronázva, tealkönyvi hatóságunk egy nagy részét is, az almásai kerületre vonatkozót, áthelyezték Bács-Almásra!

Az almásai járásbírósi kerületre is kiterjedő tealkönyvi hatóságunk volt még utolsó emléke, legutolsó nyoma annak, hogy egykor kereskedelmi s törvénykezési központot képeztünk. Ez az egy jel mutatott még arra, hogy a falusi járásbírósi székhelyek felé emelkedő város vagyunk. Ez az egy intézmény tette még lehetővé, hogy az almásai nagy és gazdag kerület lakosai városunkat felkeressék, tealkönyvi jogügyeik egy részének rendezését és ezzel kapcsolatban ipari s kereskedelmi szükségleteik elátlását itt eszközöljék. De im! Ez az egyetlen központi intézményünk, ez az utolsó emléküink a szép múltból, ez az utolsó támaszuk is szemet szűrt a városunk felett lebegő vészangyalnak! Kongassuk meg tehát a haragokat, tessünk el ezen utolsó javunkat is!

Hogy mi különös czélja van annak, hogy városunk a tealkönyv szétosztása és részbeni áthelyezése által a maga léteérékben ismét oly érzékenyen sújtassék, azt nehezen vagyunk képesek felérteni. Igaz, hogy az általános igazságügyi politika irányzata az, hogy minél több járásbírósi jogkörrel ellátva tealkönyvi hatósági jogkörrrel is; igaz, hogy ennek az elvnek a megvalósítása a jelen esetben Almás községe lakosainak, kényelmi szempontokból előnyös lesz, sőt megengedem, hogy a szerződéses szerkesztésével foglalkozó néhány tisztvisel-

TÁRCZA.

Cordélia.

A „BAJAI HIRLAP” eredeti tárczája.

A nagy közönség érdeklődése a művelt nyugaton az actív politikától mind jobban az irodalom és szép művészetek felé fordul. Meg néhány esztendő előtt miy lázas érdeklődéssel figyeltünk a parlamentári élet minden apró mozzanatára, ma már jobban foglalfajja érdeklődésünket egy szenzációs színházi esemény, mint a képviselőházak botrányai.

E jelenségnek messzeható okai vannak. Századunk eszalótt eszményeiben. Átlátta, hogy a szabadságharcok nagy vívmányai sem tökéletesek. Mondhatjuk: kiábrándultunk ideáljainkból. A mámor elszállt, a szabadság viharos ujjongása elhangzott és helyökben megmaradtak az előítéletek, az anyagi és erkölcsi nyomorúság, a proletariatus és a kasztszellelem. Így járt a XIX-ik század, mint szegény Lear király, öreg napjaira megtagadják gyöngéden dédelgetett leányai, a kik között oly bőkezűen osztotta fel fényes birodalmát. Csupán Cordélia, a ki a roszteget öröksöglől nem kapott semmit eszalóttanak nagy, nemes szíven kívül, csupán a jó, a hü, a szelid Cordélia nem hangyia el fehér hajú edes apját akkor sem, a mikor a többi leányok oly mostohán bánták el az aggal. Ilyen Lear-féle, eszalótt ngg ez a had-dokló század és az ő Cordéliája, a ki sohasem kapott kincseket, sohase nyert vagyonot, sohase látott gyöngéd apai szeretetet, de mindazáltal hűséges

akkor is, mikor mindenki hűtlen, — a XIX-ik századnak ez a Mindenki — a K öltészet.

Bizalmat, hitet, reményeséget helyezte századunk a jogegyenlőség nagy alkotásaiiba és ezekre az alkotásokra pazarolta egész mostanáig ledgrább kincseit, szellemi, erkölcsi és anyagi erejének teljességét. Számba veje már most e hatalmas erőkeifejtést önkénytelenül is felmérni nek lelkünkben e kérdések: — vajjon a nagy áldozat meghozta-e az ő nagy gyümölcseit? vajjon az emberiség holdgabb-e mostan, kevesebb igazságtalanság történik-e naponta? a szegény embereknek adtuk-e kenyert, munkát és jogokat? vajjon nincsenek-e meg épségben a társadalmi és felekezeti választó-falak? nem dül-e meg mindig nemzeteségi gyűlölet és emberirtó háború? És mindeme bajok orvoslása érdekében küzdenek-e a parlamentek? Nem, senki és semmi! De megis. Az általános esziggedés és keserűség közepette előlép hófehér ruhájában a Költészet számtalan megnyilatkozásával: esengő dalokban, művészek vásznán, színeségek játékában. Első sorban a modern német dramáirodalom viseli szíven a társadalom nemes irányban való átalakítását. Gerhart Hauptmann, a kit sok földje tulzással „nemet Shakespeare”-nek nevez, főkép a „Die Weber”-ben és „Hannele”-ben két az elhagyott, nyomorult szerencsétlenek védelmére. „A szíven egész elégett, edes anyám,” sőhajítja a lázbeteg, kis Hannele és feleli rá az edes anyja alakjepe: „az Ursten lihomokkal és rozsákkal fogja hűsíteni...”. A meleg, résztvevő szeretet, a melylyel a kis Hannele szegzenyes betegágyát körülveszi a költő, emlekeztet az Alphonse Daudet gyöngéden özrö

szívének finom megnyilatkozásaira. — A „K o l l e g e C r a m p t o n - b a n ” a megsebzett művészelek megható vergődését, büszke szegzenységét szemleljük szemben a ma lépten-nyomon elénk tolokodó parvenk ostoba felkapaszkozásával. A „E i n s a m e n s c h e n ” is a társadalom sebeit tárja fel nem abban a szellemben, mint Neera az „Anima sola”-ban, Duse életének e megkapó szépségű regényében. A Neera hősnője is magányos ember, mert az akar maradni, a Gerhart Hauptmann hőseinek magányos, meg nem értett embereknek kell maradniuk akaratuk ellenére. A költő látja ez emberekben szenvedő testvéreit, szívbe mosogis rajtuk és feltárja tragikumukat mindazok számára való oktatásul, a kik magányos utakon járnak.

Sudermann feltárja a hüü nagyvilági élet patkázó sebeit, megsírhatja a pusztuló othont, miy legujabb művében. „Johannes”-ben pálcázat tör az álszentekedő farizeusok felett és büszkén hirdeti a jobb és szobh kor hajnalát.

Theodor Herzl „Das neue Ghetto”-jának nemes, rokzenzven hóse a ghettoit szerető végkeg lerombolni. Párbaiban eskü áldozatúlvó törekvőseinek és végzvai — miként egy sőhajítás, a melynek nincsen párja sem földalomban, sem örök reményben, — így hangzanak: „hinaus aus dem Ghetto”!...

Max Haibe a „Mutter Erde”-ben védi a szülőföld szeretetét, ennek az edes anyaföldnek örök jogait, a melyt manapság oly sokan elfelednek. Es F u l d a, L a n g m a n n, V o s s és a többiek, elükön e modern iskola nagynevű alapvetője, a 70 esztendő Henrik Ibsen, mind, mind az emberiség fájo sebeit tárják fel és nyomoriságúink

kivételével — a következő menetrend szerint közlekednek: Lefele: indul Bajáról d. u. 1 órakor, Szekeső 1.50, Mohács 2.30, Kis-Köszeg-Bezdan 4.40, Vörösmart 5.00, B.-Monostorszeg 5.30, Apatina érkezik 6.20 este. — Felfele Apatinál reggel 4 órakor, B.-Monostorszeg 5.15, Vörösmart 6.00, Kis-Köszeg-Bezdan 6.20, Mohács 8.20, Szekeső 9.10, Bajára érkezik 10.50 órakor délelőtt.

Dunai kikötő létesítése. Mint bizottsárról értesültünk, a kormány elhatározta, hogy *Bedninnál* 100 hajó befogadására alkalmas teli kikötőt fog felállítani.

A hol a szekundák teremnek. A P. H. f. hó 20-iki számban olvastuk, hogy a „Magyar Pedagógia” című szaklap összeállította a magyarországi összes gymnasiumok értesítőjéből, hogy mult tanévben melyik gymnasiumok azok, amelyekben a legbővebb aratás volt a szekundában. Ezek között első helyen említi Szabadkát.

Keresek kamarái úrolag. A szegedi kereskedelmi kamara f. hó 24-én ülést tartott, amelyben többen közölték a kereskedelemügyi miniszter leiratát tárgyalják Szabadkán tartandó új országos vásár engedélyezésére vonatkozólag.

Templomablakok. Szeghyi leveleznők írja, hogy a mult éjtel ismeretlen tettesek a templom perselyét a benne levő pénzzel együtt — körülbelül 75 frtot ellopták. Állítólag meg este a templom bezárás előtt lopoztak s rojtolták el a templomban a bestiák, kik azután egészen nyugodtan működtettek. A rendőrség erőlesen nyomozza a tolvajokat.

Öngyilkosság. Már másodszor alkant megválni az elöttöl Kisodgyi János 63 éves földműves, a mi most sikerült is neki. F. hó 22-én hajnalban kiment a deszkái erdőbe, s ott felakasztotta magát. Mire megtalálták már megvolt halva. Mondják, hogy a szerencsétlen ember elmejajog volt.

Uj birói állás Ujvidéken. A kir. törvényeszek elnökeinek dr. Devidk Laszlo előterjesztései következtében az igazságügyminiszter egy új törvényeszeki birói állás rendezését határozta el, miről a mult heten kérdést tett a miniszteri leirat. Az új birói állásra legközelebb hirdettek pályázat.

Rendőri hír. Ripp Ignác magtárából többszörös buza és zablopásért 7 helybeli egyén letartoztatott és a kir. bíróságnak átadott.

CSARNOK.

Zene.*)

— Levél a szerkesztőhöz. —

Szívesen vállalkoztam, tekintetes Szerkesztő Úr, arra, hogy a „Bajai Hirlap” zeneroferense legyen, és csak később vettem észre, hogy kritikus ugyan már volna, de nincs mit kritizálnia. Mert a kereskedő ifjak, kiknek évi rendes zeneestélyei szinte egyedüliek az esztendő folyamán, úgy látzik a jövő szezonra halaszlják a szépnek tervezett hangversenyt.

En mint a bajai társadalom és zenevilág — ha ugyan ilyen is létezik — veterán tagja, szemmel kísértem a mi hanyatló városunk nem kevésbé dekadáló zenei életét; és talán nem lesz nagyon terhére, ha ennek a szinte megsemmisüléséppől zenei életnek virágzása korából egyet-mást emlídnék.

De talán Ön is emlékszik még azokra a szép időkre, mikor egy Vanitsék bácsi, meg egy Volly bácsi a *Valkudonozor* nagy áriáját enekelték *„márcsi levdéllet és törhetően passzoló”* — mint az akkori bajai lap írta. Kifőnök dalárda tagjai voltak ezek! S az öreg Hackel oly buzgóssággal tanusított a sok tehetséges *dalárda* betanításában! Itt állanak előttem mind sorban: a egy idevaló, jó tolláról híres professzor, fess felesége, nebanj jó ismert bajai menyecske, egy- két kaplan — ma esperm, — a fiataljak, az intelligens iparos és kereskedő-világ színe-java. Diszes koncertek egymást érték; a dalárda tagjai vetekedve buzgólkodtak a válogatott program mindig előkelő színvonalon tartásában.

A ki hangversenyt akar, az talál arra okot; nálunk is így volt akkoriban. Tóth Kálmán szoboralap, színházalap, a jótékony célok egész sora, képeztek a dalárda hangversenyen kívül az elite koncertek — hogy úgy mondjam — ürügyeit. Ország-világ híres zenekörei közül egy sem hagyta el körüny térképéből a zenekevelésről híres Baja városát.

Egy *Monte Zsófia*, kit a lapok a világ első művészeivel egy sorban említettek, hozzánk is el-

látogatott ferjével Popper gordonka-tanárral, hogy a Taussig-Weber „Auforderung z. Tanz”-jával és Chopin egy Valse-jával ragadja bűmlatra a bajai közönséget. Sajnos, nem lehettem jelen a diszes koncerten — s így nem szólhatok hozzá a lapok kritikájához; igaz, hogy ezek nem mindig mérvadók, hisz legujjabban az ifju *Bossini Ferenc*tt Sauer, Menter fiók helyezték, de zeneotró bajai kortársaim és ismerőseim egyaránt el voltak ragadtatva.

Itt volt *Renőnyi Boldvól*, Ez, ha jól emlékszem, a *Poderevsky Menet*-jét játszotta; ekkor tán először hallottuk, azóta szinte a megundorodásig elcsépeztük. Az egész kifőnbőben nem valami nagy alkotás. Aztán *Weber Perpetuum mobile* — *Presto*-ját hallottuk tőle. A közönség akkor meg zúfolásig megtöltötte a házat, hogy a művészi előadást hallhassa és sürri tepszal jutalmazza a derek fiatal művészt, és az öreg maestro *Renőnyit*, ki az ő messze híres *Repály Ferkőnéjé*-ben ragyogtatta magasztos művészetét.

Ettől kezdve aztán mind ritkábbak lettek a hangversenyei; fűjő szívvel néztük ezt mi, kik a zenét oly igazán szerettük és ezzel a szeretettel műveljük szerény körünkben. A dalárda egyszerre szétoszlott, tagjai közül, ki férjhez ment, ki tavozott a városból, s i. t. És tudja, kedves Szerkesztő Úr, azóta folyton-folyvást, szinte szemmel láthatólag törpült, lett semmi az a virágzó zenei élet; tönkment, minden pótlás nélkül, a helyet más élvezetek foglalták el, a bajaiak elfelejtették a *zenei társas élet* szép napjai annyira, hogy a nő- és egyéb egyletek, meg institúciók csak nagy ritkán mertek hangversenybe kezdeni — balsikerűt felvé.

Azértó néha idevetődött meg egy-egy művészt, s az is esalóval távozott, de egy tapasztalttal gazdagabban: *Bajára többi nem megyek*. S a szavát megtartotta végre. Csak legujjabban próbált szeresnet az valóban zseniális és a pesti körökben nagy felkaroltságának örvendő, dalairól igen jó hírű fiatal kedves művészt, ki méltán számíthatott a bajai publikum pártolására. Eljött, hogy ő is esalóval menjen hazra és megerősítse elődei tapasztalatait. De a hangverseny elvezetésnél élvezetesebb pontjai s az a művészet, melyet *Hagyó örökbe*csé eskőlők szépségeiben, a meiódia szinte bűmlatolásban *gazdag F-moll Variatitót, Liszt Rhapsodiáját*, s a program többi válogatott pontját előadta, elcsentetn a közönség egy részének szinte tüntető távolmaradásával, újból meggyőztek a bajai zenei élet teljes hanyatlásáról.

Megalakult a Leány-Egyet; sok szép leány — java muzikus — alapította. Örméll megdöntök: ezek majd szép hangversenyekeket adnak, ismét fellévtan a remény lelkiünkben a régi szép idők visszatérésére. S imé, a *Leány-Egyet* mükedelői előadásokat rendez. Nem áll jogomban ezt helytelennek tartani, de fény, hogy az egyesület tagjai túlyonban zenekevelőkön leven, ezek közreműködésével — esetleg mások bevonásával — diszes hangversenyei rendezése, évenként akár 4-szer is, azt hiszem — több eredménnyel járna, mint a sokszor — mi türes-tagadás — erőltetett „egyfelvonások.” Ily módon talán épen a versenyképességre törekvés buzdítaná a többi egyesületeket hasonló lépésekre és valamiképen mégis lehetne tán remény arra is, hogy a mi egykor szép zenei életünk a bukás szeléről visszarantlanjunk.

A napokban előkelő társaság vitatta ezt a dolgot. Teljesen egy nézetben voltak velem és határozott óhajukat fejezték ki arra nézve, hogy hőlgyek-urak egyesüljenek rendezett dalárda alakítására, mely esetleg mint egyesület nagyszabású koncerteket rendezzen. Összehasonlították a mi zenei életünk a győvről, hol egy *Sauer* hangversenyzett nemrégiben, a pécsi filharmonikusok mükedésével, melyekkel szemben nekünk évt egy koncerttel kell beernünk, melyet a renomé fentartására derek kereskedő ifjaknak rendeznek. Pedig meg vagyok győződve, hogy az a sokat vitatott eszme élénk pártolásra talál városunkban, csak kezdeni kell, hisz Baja város közönsége eltervealt eszmeiket mindig lelkes pártfogásban részesít.

Bocsásson meg, kedves Szerkesztő Úr, ha soraimmal háborgattam, de abban a meggyőződésben tettem ezt, hogy Ön is egyetért velünk, a város közönségét említtettem előkelő részével, kik az eszme érdekében bizonyára készek munkálkodni.

Zene kritikus.

Különfélék.

Az erényes director és a kulisszák titkai.

Megszéplendő történet.

A szí... i szüntársulat egy nívájú jutalomjátéka a saison végre esett, amikor a közönség már remes módon ki volt merülve, meg tan kimerítve is. A nívájának forja is van, aki hogy minél több közönség legyen felesége jutalomjátéka alkalmából a színházban hangversenyt rendezett a felvonások között.

Volt pedig Sz... városában egy esinos szög hajdu diák gyerek, Karesó, magas szép fiú, aki gyönyörűen tud hegedülni. — „A jövő Paganinije!” mondják, akik hallották. Mint mondtam szép is a fiú — szívesen vállalkozik hát bármelyik lányka arra, hogy zongorán kísérje a fiatal Paganini hegedű játékát.

És a náiva ferje jó számított. A közönség olvasván a színpalon az ifjú nevet, kit X. Y. kisasszony hívta — tömegesen ment a színházba.

Megindult az előadás, a jutalmazott hajlongva fogadja a virágokat — ajándékokat — a közönség tapsol. — Vége az első felvonásnak vége a második és harmadiknak is a közönség hába várja a szöghajzu ifju, a jövő Paganinije hegedű játékát.

Kérdleg tekintenek egymásra? Felálltettek hát bennünk?!?

Dehogy álltettek fel dehogy! Az Erköles nem engedhet meg azt, hogy egy értetlen ifju, a színpadra lépjen.

Mert tudd meg oh közönség, hogy a színpadon, különösen a kulisszák mögött, rendkívüli dolgok szoktak történni...

A sz... i gymnasium felső osztálybeli növendékei pedig összehívtának a nagy kihallgató terembe. Plató és egyéb görög tudosok nagy tudomány commentatorai, az intézet igazgatója könyvével szemelt lehang zsebkönyveinek eszéskével megtöltötte remög hangon kezdi el erkölcsnevesítő szonoklatát:

„Ei de deká! enkratéia kalon de kagathon andriktéma esím —

„Mert fiam — amint a görög böles mondja — az ömögartoztatás, az erkölcsiség — a legzsebé erény.

Legyeket erényeségek ömögartoztatók, erkölcsékek!

— oh mert el nem mondhatom nektek a kulisszák titkai! ...

Es te is fiam, kit már-már bűné csábítottak — adj hálat Zeusznak, hogy ideje korán megállítottalak azon az úton, melyre a sirének csabós éneke vonzott!

Történt vala, pedig ez eset az Úrnak ezerszázszázkilencvennyolczadik esztendőében.

Szaladó.

Irodalom.

* **Sátán utca.** Irta: Csillag Károly. Ezen, mely tudással és sok földán szerkesztett mi, mintegy folytatását képez Madách: Ember tragédiájának. Szerző ugyanis fölhalk a sátán válszótára, mint minden korszaknak és emberi büböknek indító okát. Megragadon eszteli az emberi föbűnökét, mint a Kam bűnet, a hálvány imádat, a zsarnokságot, a bahunát, a rombolást, a vallási rajongást, a lederséget, a nihilizmust, a szocializmust és a bellum omnium in ot. Szerző nem válszította az osdi fölfogás rendet hét bűnt, sem az emberi büböknek a büntető codexben kifejezett bünsorozatát, mert akkor oly föntekbe keveredett volna, melyből kibontakozna lehetetlen, ki kellett volna válogatnina azokat a bübökét, amelyek nem az egybenben, hanem az egész világtársadalomban jelennek meg és a melyek döntő befolyást gyakorolnak az emberiség sorsára. Fentí tiz képesorokotban találta Csillag kifejezettnek azt az utat, melyen a Sátán halad és amely büböknek ő az apostola és tragikus sorsú martíra. A mi ifj. Nagel Ottó könyvkereskedésben (Museum-körút 2.) jelent meg. Ára 1 frt.

Házvezetőnő, kulcsárné, esetleg egy magányos ömöhöz kínálkozik egy közepkört övezgy, ki németül és magyarul felolvashat, mindenféle külső és belső házidolgozhat ért. jól főz, és inkább jobb bánás módra néz: azonnal beléphet.

özü. Ludvig Jánosné.

Nagy Czirok Jánosnál Baján.

A néhai Herczog Emilia örökösei tulajdonát képező Vadász-utca 684. szám alatti házban egy remek diszudvarral bíró uri lakás. mely 4 szoba alkonv üvegezett folyosó, mosókonyha és minden hozzátartozó mellékkeliségekből áll (esetleg magtár és istálló használatkál) május hó 1-ére kiadandó. — Bővebb értesítés Herczog Lázárnál nyerhető.

*) Ezen cikkek még a csásimó hangverseny rendezése előtt íródtak, de mert a legújabb hangverseny, mint zenei életünk egyik elsőjelölten álló megváltózkodása, nem varázsolhatja vissza egy magában egykor virágzó zenevilágunkat, a cikkek, mint a mely zenei életünk régi fönykorát óhajta feléleszteni, szívesen adók ölének. Szek.

György szabadon bocsátja őt. A negyedik kép egy esatajelenetet ábrázol amint ferfi ferfi ellen küzd. Dicséretre vált a rendezőnek. Az ötödik kép bemutatja a győztes sereget, amint az orosz ellen vonul. Bem (Gmünd) igen szármalmas alak volt és nem érte el azt a hatást mint elémne kellett volna. Majd bemutatják a seregparaszti esztét. Petőfi (Balogh) előzet. A szabadságharc leverése után mindannyian hazá kerülnek, csak Györgyöt földözi az osztrák. Végül a mai kort jellemzők, midőn György a két unokája előtt a régi dicsőségéről beszél és a királyról, ki megbékélt nemzetével. A darabot egy hatásos előkép fejezi be. A szereplőkről megjegyezzük, hogy a főalak Palágyi igen hetykelésű tette, hogy a székely dialectust oly éneklő hangon mondotta el, hogy különben elég jó játéka meg a leghatasosabb jelenetekben sem tudott elismerést kivívni. Annal elragadóbban játszott Gööz Aranka, ki különösen honvéddradnagyi ruhájában festett remekül. Dicsérettel emlékeznünk meg meg Ferenczről, ugyiszintén a többi szereplőkről is.

Helfőn márczius hó 21-én. A vasgyáros. N. Bodroghi Lina (Claire) és Balogh (Derblay Philippe) a mai est folyamán ugyszintén felülmutaták önmagukat, olyannya kifetettek fenyes tehetségeket és remek művészetüket. A többi szereplők szintén elég jók voltak, úgy hogy közönségünk egy igazán élvezetes estét élt át.

Kedden márczius hó 22-én. A Sabinnők elrablása adotta a karszemélyt jutalomjátékunkat. Aki kissé ismerős a színházi ügyekkel, az mindenesetre tudja, mily nehéz feladatra van a karszemélyzetnek, és bizonyára megérdemelték volna, hogy a közönség jobban töltsse be a színházat. Az előadás pártatlanul remek volt, majdnem kizárólag Ferenczi (Rettegi Fridolin) érdeme, ki remek művészetével és kommunikáló folytonos derültségen tartotta a közönséget. Daroczy (Rozsa) szintén kitűnően játszott. Megbotránkoztat az azonban a közönségnél az a negligálás, melyet majdnem naponta észlelhetünk. A darabok oly módon lesznek megírva, hogy azok egészen meséje tökéletesen érthetetlenül válik. Majdnem minden este tapasztaljuk, hogy az utolsó felvonásnak felet kihagyják és azok, akik nem ismerik meg a darabokat tündökelhetnek afélett, hogy lesz „6” és „6” végre megis boldog, mikor az az eljártott darabból semmi-képen sem tűnik ki, csak azt látja a közönség, hogy a darab vege már átölelje tartják egymást. Különösen a Sabinnők elrablásban volt ez feltűnő, ahol az utolsó felvonás csaknem teljesen ki volt hagyva.

Szerdán márczius hó 23-án. A Pelsőki nádtörés. Liphay erjeje gyenge volt a czinszerephez, úgy hogy az egész darabon keresztül sem bírt semmi hatást elérni. Balogh, mint Baczur Gazsi, megjelölhető volt, azonban töle is jötték a jótéző hangok szövege. Egyedül Szelenyi Emília (Tóthi Dorka) játszott jól és ő is volt az egyedüli, aki komolyan vette szerepét, míg a többiek, különösen Palágyi (Othello) Gööz Aranka (Az éj királyja) és Ferenczi (Is-6 vasas német) oly túlzásokat vittek véghez, mely a karzatnak talán tetszhetett, de amelyetől jobb izlésű közönség méltán elfordul. Különösen Ferenczről csodálunk ezt a túlkapást, mivel töle sokkal izsesebb dolgokhoz vagyunk szokva.

Csütörtökön, márczius hó 24-én. „Egy szegény ifjú története” Palágyi jutalomjátékunk adott. Az összes szereplők egyértelműen közönlődtek abban, hogy szeretett karszámuk jutalomjátékunk, ki, eltekintve egynemely csekély hibáitól, megis tarsulatunk egyik legkitűnőbb tagja, összes tehetségeket igénybe vegyék, hogy az előadás sikerét emeljük. Maga a jutalmazandó Odott Maxime szerepében oly kitűnő volt, hogy minden felvonás után többször a lámpák elé hívták. Nogradine (Margit) és Liphai (Larocque) szintén kiérdemelték a közönség teljes tetszését. Jól játszott meg Gööz Aranka (Helen) és B. Acs Irma (Larocque). Az előadás igen előnyösen állt el az e heten színrekerült darabok eredményétől.

Pénteken márczius 25-én ismét a „Hadak útja” került színre azna előadásban telt ház előtt.

Helybeli és vidéki hírek.

Allamügyei. Örömhír érkezett a gyümölcsészeti egyesület elnökegéhez. A földmívelési miniszter egyeztetett fel államsegélyt utalványozott az egyesület céljainak előmozdítására. A jelen évi államsegélyt megelőzőleg az egyület már több ízben (700, 600, 300 és legutóbb 300 meg 600 frt) reszült föl-

lamsegélyben, most azonban ez ügyet az egyület kerelmessége folytán maga a főispán, Schmuusz Endre vette kezébe, s miután a bekereslet részletes kiindatásokból és személyes tapasztalásaitól alapján Bajja város érdekében levőnek is találta a gyümölcsészeti támogatást, személyes közbenjárásával eszközölte ki az 1000 frtyai államsegélyt, a legmagasabb összeget, a melyet így ezútra engedélyezni szoktak. A főispán Bajja város érdekében tett fáradozása mellett megérdemli, hogy az egyesület mint a város közönségének haladját, mert hiszen az egyesület a város közönségének java része teszi, mely a maga előmozdításának méltánylását is láthatja a kormány támogató elismerésében.

A bajai kereskedőifjék együletének betegsegélyző penztára a hó 24-én tartotta az évi rendes közgyűlést, melyen a zárszámadás tudomásul vétetett és elhőkő új bűb. *Reich Vilmos* választott meg.

Nevmagyarosítás. Seher Gyula és László, bajai illetőségű budapesti lakosok vezetéknevüket „Seves”-re változtatták át.

A takarékpénztár a gyümölcsészeti egyesületnek a szokásos évi 25 frt segélyt a folyó évre is kiadta.

Esküvő. *Krause Károly* április hó 2-án délelőtt 9 órakor tartja esküvőjét *Doual Gúlla* kisasszonnyal Baján.

A bajai kereskedőifjék egylete — mint értesülünk — f. e. április hó 26-án a „Nemzeti Szállóban” tanzűrtérképen rendez.

Ujjab parhajaldozat. Városunkban széltében kolportálják a hírt, hogy *Robinn Zsigmond* zombori gazdag nagybirtokos egy ottani győgszerészszel kardjából vittott és oly súlyos sérüléseket szenvedett, hogy Budapesten, hová gyógykezelés végett szállították, tegnap állítólag meghalt.

A Duna áldozata. Rajta Jozsef bajai illetőségű, ki az alduai vaskapu szabályozásánál volt alkalmazva, f. hó 6-án a III. sz. „Universál” hajóronál vígizgatásánál folytán a Vaskapu csatorna rendkívül sebes vízbe esett és dacára az azonnal előszómentőesősnaknak a hullámok között nyomatlanul elúnt.

Bűnös bajai cuclista. A bajai „ezuzalintak” közűl Fischer Gyula közműveséggel ellen a bűnvádi eljárás folyamánba van leve; 60 drb. rőpirát találtak nála, mikor azokat terjesztette.

Ribillió az újvilág utcában. A múlt szombaton, midőn az izraeliták háza fele mentek, egy részeg szuhanc a békesen hazabakott embereket fejzevel támadta meg, így többek között egy Seher Ignác nevű öreg ember is csupán a véletlennek köszönheti, hogy a berögött szuhanc le nem ütötte. Az összesregelet nép alig bírta a megvadult embert megfékezni. Megjegyzendő, hogy ez nem az első eset, ajánljuk rendőrségünk figyelmébe.

A szabadtakai ügyviteli kamara rendes évi közgyűlést és hó 20-án tartotta meg. Az elnöki megnyitó beszéd után a jogkönyvi hitelteltesítésre választottak bizottságot. A számvizsgáló bizottság majd meg ezután jelentést a múlt 1897. évről. Mivel az 1898. évre választottak számvizsgáló bizottságot, és a jövő évi költségvetést csináltak. A tagdíjat az egyület 12 frta emelte s ezankivül 3 frt fizet minden tag a segélyalapra. A közgyűlés után bangett volt, melyen jelen voltak Schmuusz Endre főispán, Dr. Kanyszer György egyetemi tanár, Portich Mihály orvosok elhőkő, Ringhofer ügyész, Szalay főkapitány, Bogáromy, Eperjessy, Raskó, Decker, Harsányi bírák stb. Számos laoszt mondatott a királyra, házura, egybelyűlekre stb. A mulatság késő régeglet tartott. A közgyűlésen Paukovits Andor elhőkő mondott szép beszédet.

Szocializmus 0-Szivacion. 0-sziváci levelezők a következőkötört értesít: Az eddig csendesen hitt 0-Szivacion ugyancsak meglepte a közönséget e hó 19-én ezen mozgalom. A csatornán álló gabna hajók rakodására vállalkozott új-sziváci nemeteket egy sereg szerb szocialista, áso, kapa és fejez fegyverrelöl kényszerítettek a visszaterésre. A csendőrség erővel fellegesének köszönhető, hogy újabb zendülés nem fordult elő.

Inseg-munka. Az 0-beseeji főszolgabíró elrendelte, hogy a b-petrovszko-0-beseei országút kiépítése melőlök megkezdendő. Utasította a közseget, hogy csakis megyebelí munkásokkal alkalmazza, sőt miután az 0-besee-t-beseei út kiépítése is munkába vetették, a hol inkább az 0-beseeiek nyerneek alkalmazást, amoda főleg b-petrovszkoelliatok ajánl felfogadni. A munkások kifizetését a közseget teljesítik majd a vármegy által küldött összegből.

Levágta az orrát. Kovács János szabadtakai lakos keddén jó napot akart magának csinálni. Néhány társával együtt egy koreszamba ment mulatni. Mulatozás közben azsszeveszték a jó czimborák, mert hőkő egy kiesít többet öntöttek a garatra, mint kellett volna; majd az egyik kóst rántott elő és Kovácsnak rohanna, az orrát tövében levágta úgy, hogy csak egy bórdaár tartotta. Kovácsot azonnal a kórházba vitték a hol az orvos gyógykezelés alá vette s orrát összevarrta.

Bácsmegye nagy városainak tiszta vagyona. Annál a kiváló fontosságánál fogva, amellyel a városok társadalomuk keretében gazdasági és kulturális tekintetben bírnak, nagyon becseseknek tartjuk azokat az adatokat, amelyek meggyük sz.

kir, és törvényhatósági joggal felruházott városainak, valamint rendezett tanácsú városainak, mint erkölcsi testületeknek vagyoni állapotaira vonatkozik. Ezek alapján követhetethetünk arra is, vajjon városaink mily mértékben lehetnek olyan helyzetben, hogy a reájuk váro és folyton szaporodó feladatokkal megbirkozzanak. Hiteles adatok szerint 1896-ra vonatkozólag törvényhatósági joggal felruházott városunk tiszta vagyona ez: Bajja 1.934.625 frt 54 kr., Szabadka 4.774.998 frt 65 kr., Újvidék 3.723.382 frt 76 kr., Zombor 1.871.967 frt 81 kr. Zombor tehát a legszegényebb. Magyarországon leggazdagabb város Budapest, amelynek 102.488.520 frt értékű tiszta vagyona van, a legszegényebb Sopron, amelynek tiszta vagyona 1.280.070 frt 07 krajczár. Ezeknek a városoknak a pótdója így áll: Baján 45, Szabadkán 31, Újvidéken 55, Zomborban 47^{1/2} pótdót fizetnek az emberek. Debreczenben nincsen pótdó, mert külön alapja van erre a célra a városnak. Legtöbbön pótdója van a törvényhatósági joggal felruházott városok közül Kecskeméten, ahol 89 százalek és a legkevésbé Páncsotán, ahol 15 százalék és Fiuménél a hol 5 százalék a pótdó. Rendezett tanácsú városunk csak egy van ez e Zenta. Ennek a tiszta vagyona 1.828.224 frt, pótdója pedig 42 százalék. A rendezett tanácsú városok közül a legzadagabbak az országban Brassó és Nagy-Szeben. Az előbbinek 6.610.814 frt 61^{1/2} krajczár a tiszta vagyona, utóbbinak 2.608.987 frt 94^{1/2} krajczár. Pótdó egyik helyen sincsen.

Bencziknye B. Lenke Szabadkán. Hímeves, előkelő vendége lesz e hó 26-án Szabadkának. Nagy irónők, kinek jeles neve a külföld is ismeri, Bencziknye Bajja Lenke lejjön Szabadkára azon alkalomból, hogy az ottani szintársulat Ebergényine jutalomjátékuk Bencziknye egyik legszebb szindarubját „A Jávör Mártír”-t adja elő. Szabadka igen előkelődik az érdekes látogatás iránt. A „Fehérkeszt” egyesület notájiag ünnepelesen fogják fogadni a kitűnő irónő Birkás Gyuláné elhőkő vezetésével. Mint halljuk számos fővárosi előkelő irónő is vendége lesz Szabadkának azon alkalommal. A nagyközönség is szép ovázóközlök fogja reszesíteni Bencziknye Bajja Lenkét, a ki a magyar irónő gárdának egyik legmunkásabb legkitűnőbb tagja. A hímeves irónők hírt D'annant Leo zeneművész és Beksis Gusztávra ferjével együtt ugyanekkor vendége lesz Szabadkának.

Az 0-Besee-téle-újvidéki vasut munkálatait mint értesülünk, e hó második felében megkezdik, ha a hiányzó 60 ezer frt a közsegek megszávalozik. A vállalkozó már a földmunkálathoz felgondalt munkásokat. A megye az 6 hózájrárlását ana feltételekhez kötötte, hogy a munkálathoz lehetőlök Bács-megyeyi munkások alkalmaztassanak.

Lopás a vasuti vankos alul. Weisz Ferenc szabadtakai serteskereskedő Kobányin eladta dísznők és 2200 frt nyomó tárczájával hazafelé indult s az értekes beltartalmú tárczát a vasuti vankos alá tette és elaludt. Szabadkán leszállt a vonatról s hazafelé indult, alig pár perc múlva veszt észre, hogy tárczáját a vankos alul felelte, rögtön visszament, de annak csak hilt helyét találta. A rendőrség mindent elkövet, hogy a tettest kiderítse.

Nevmagyarosítás. A belügyminiszter 1897-ben 1841 foglalomnak engedte meg a névváltoztatást. E szám a milleniiumi évet tekintve, mikor 1898-on kaptak magyar nevet, 252 esettel kedvezőbb.

Felsőbb leanyiskola Bonyhádon. Miként a „P. N.” írja: Hetei Sámuel megyes püspök Bonyhádon felsőbb leanyiskolát akar létesíteni és erre nevezte meg is történetek már a kezdeményező lépések. Bonyhád egy nagy vidékek a középpontja, igen helyes volt a hely megválasztása és nem is kétértelműek abban, hogy az akarat már 1898-99-ik évi taván kezdetlen a megvalósulás fogja követni és a bonyhádi leanyiskola lesz az új püspöknek első pécs-egyházmegegy alkotása.

Megtagadott ünnepi mise. Báltaszéken márczius 15-ének 50 éves évfordulóját Erdős Gábor ottani főjegyző elhőkőle mellett rendező-bizottság nagy lekedessell ünnepelte meg. A bizottság elhőkő előzőleg főkirtette az ottani plebánost az ünnepi mise megtartására, amit azonban az Frey János helyfolyásán folytán megtagadott. Erdős Gábor rendező-bizottsági elhőkő a peesi püspököz sűrűgött ez ügyben, ahonnan határozott utasítás jött a plebánára az ünnepi mise megtartására, amit aztán maga a plebános celebrált örásí közönség jelenlétében.

A könnyműveség áldozata. Hajmeresztő szerencsétlenségessé esett áldozatul tegnapelőtt Ver-Varga Jozsef belebábi pusztai lakos 13 éves György nevű fia. A fia elment lovakat usztatni a toba, mely egy darab idő óta nagyon mely és híradós. A lovak már javában usztak a hó közepén, mikor a fia a hó hátáról leesezett, és a lovak alá került. A sűrű hínártól nem bírt a lovak után usztani, minden küzdődése és kiabálása sikertelen lévén, belefutott. A lovak gazda nélkül mentek haza csuron vizesen, mielő rosszat sejtve az apa, fia keresésére indult, kiik nagygyezzen meg is talált, de már halva.

A magyar folyam- és tengerhajózási r. t. hely, hová járattak Baja, Mohács és Apatin közt f. hó 9-én indította meg. A hajók naponként — kedd

ZELINKA és DEUTSCH

férfi szabók Baján.

Tóth Kálmán-tér. (Milassin-féle ház.)

Készítenek mérték után valódi **brünni** gyapjú kelméből teljes öltönyöket 18 frtól 24 frtig.
Valódi **angol és francia** szövetekből legfinomabb kellékekkel 24 frtól 30 frtig.

Salon, vagy frakk-öltönyök

legfinomabb selyem bélsével 35 frt.
Felsőkabátok legfinomabb anyagból, legújabb facon szerint 18 frtól 26 frtig.

Midőn magunkat a Nagyerdemű közönség szíves jóindulataiba ajánljuk, szíves megrendelésért esedezünk, melyet a legmértányosabb és legpontosabb kiszolgálással fogunk igyekezni kiérdemelni.

Kiváló tisztelettel
Zelinka és Deutsch

férfiszabók.

Berndorfer Ede

divatáru kereskedése és bicikli raktára BAJÁN.

A szabadságharcz
április 11. megünneplése alkalmából
mindennemű jelvények és kokárdák
a legjutányosabb árban kaphatók.

Raktáron tartok nagy választékban és eladok résztteftelésre

Keyser, Dürkop, Seydel-Naumann, Swift

és valódi

Angol kerékpárokat

a legkötönybb minőségben. — Az árak legelőnyösebbek.

Ajánlja továbbá dűsan felszerelt **divat- és toilette-különlegességeit. Illatszerek, keztyűk, kezdett himzések, himző pamutok és selymek** legnagyobb gyári raktára.

Ovakodjunk a hamisításoktól és utánaiktól, csak akkor valódi, ha minden doboz címeres vejjágyemmel van lezárva.

A szépség

emlécsere, tökéletessé és fenntartására legkötönybb, teljesen ártalmatlan, vegyíztára és zsírmentes készítmény a

Margit-Crème.

Hatása meglepő.

Pár nap alatt szüntet szepőt, májfoltot, porcsent, pattanást, bőrrákát (mitesszer) és minden más **bőrhibát**. Kiszimítja a ráncokat és himlőhelyeket, még koros egyéneknek is úde, **bajos arczsint** köleszönöz.

Dr. Mossongell és Metzger hírneves tanárok az arczon levő ráncokat massage által tüntetik el. Erre kiválóan alkalmas a Margit-Crème. Ha az arczot naponként Margit-Crém-mel masszírozzuk, nemcsak a szepők, májfoltok és egyéb arczsinttánságok tűnnek el, hanem a ráncok, himlőhelyek és egyéb rendellenességek, melyeket örögség, gondok, betegsög stb. okoztak.

Övszer a nap és szél befolyása ellen.

Nappal is használható.

Nagytegyel 1 frt, kicsiny 50 kr.

Margit-háigyor 60 kr.

Margit-szappan 35 kr.

Margit-foppep (Zahn pasta) 50 kr.

Rosetter hajgenerátor az ősz hajnak eredeti színt adja vissza. 1 frt.

Hajszkító bármely haját aranycsökére fest. 50 kr. és 1 frt.

Tannochin pomade legjobb hajápoló és növesztő 35 és 50 kr.

Világosvár **Bochus - hajszepítő** délezeg, szép hajnak növesztőre 25 és 35 kr.

Földes Kelemen

Árad, Deák Ferenc-utca II. szám.

Laboratorium:

Lázár Vilmos-utca I. sz.

Bel- és küllhni gyógyszerési és higienikus különlegességek, kötszerek, toilette-czikkok raktára.

Telefon 111. szám.

Főraktár Budapest: Török József, Király-utca.

Raktár minden gyógyszerertárban.

Raktár Baján: **Hollós József utóda Hoffmanrich**

Károly és Lippe Udön.

3 forinton felüli rendelmények bérmentve küldetnek.

MAROSI LIPÓT

üveg-, porcellán- és köedény-kereskedése
Baján.

(Mészáros-fele ház.)

Porcellán-, köedény- és a legfinomabb majolika-tárgyak, továbbá ebédlő-, tea-, kávé- és pálnika-készletek, lakodalmi, névnap- és egyéb alkalmi ajándékok, legfinomabb függő- és álló-lámpák legnagyobb gyári raktára.

Finom tükrök és képek nagy választékban.

Táblaüvegek, továbbá legfinomabb belga-üvegek kicsinyben és nagyban elárúsítása.

Elvállalok mindennemű e szakmába vágó munkát u. m. tükrök, képek beramázását, valamint a legkisebb javításokat a legjutányosabb árak mellett.

Áruimat vagon-számba szoktam vásárolni, mely által abban a helyzetben vagyok, hogy tisztelt vevőim legmesszebb terjedő igényeinek is megfelelhettek.

Épületmunkák a legolcsóbb áron eszközöztetnek.

ÜZLET MEGNYITÁS.

Van szerencsém Baja város és környéke t. cz. közönségének szíves tudomására juttatni, hogy Baján a városi bérházban egy

női- és férfi ruhakereskedést

megnyitottam. Törekvésem mindig oda fog irányulni, hogy t. cz. vevőim bizalmát pontos, megbízható és olcsó kiszolgálás által a legteljesebb mértékben kiérdemeljem.

Egyuttal bátorodom megjegyezni, hogy az eladások nálam szabott ár mellett eszközöltetnek, amint ez Bécs és Budapest legelőkelőbb üzleteiben szokásos, miért is minden túlkövetelés ki van zárva.

Mérték szerinti megrendelések pontosan és a legszebb kivitelben eszközöltetnek.

Áruraktáram megtekintésére a t. cz. közönséget — minden vásárlási kötelezettség nélkül — tisztelettel meghívom.

Kitűnő tisztelettel

Kaiser Lipót.

Első bécsi női- és férfi ruhaktár.

Ismét alkalom nyílik a n. é. közönségnek a tavaszi idényre **meglepő olcsó** árak mellett bevásárolni

STEINER KÁROLY

férfi- és női divatkereskedésében BAJÁN, Mészáros ház sarkán.

Nagy nap- és esernyő-kiállítás!

a legolcsóbb divat szerint **selyem ernyők** 1 ftt 50 krtól 15 fttig drbjá, minden nálam vásárolt ernyőt egy éven belül ingyen javítok, úgyszintén áthuzások és javítások pontosan és gyorsan s jutányos árban lesznek elkészítve.

Nagy választék férfi fehéremű, **selyem- és batiszt-**

ingek, nyakkendők, kesztyűk,

a legújabb női ruhadisek, **szallagok**, és **csipkében**, azonkívül ajánlom elismert jó kötőpamutjaimat s kész harisnyáimat.

A n. é. közönség becses pártfogását s szíves megrendeléseit továbbra is kérve maradtam

kiváló tisztelettel

Steiner Károly.

NAP- ÉS ESERNYŐ-GYÁR.

NAP- ÉS ESERNYŐ-GYÁR.

Igazán legjobb és legköltségesebb **aroz- és kézör-finomító szer** az általam készített

MARGIT-CRÈME

ezen **teljesen ártalmatlan**, vegyítésa, hatásában pedig egyedül meglepő, a szépség **emelésére** és fenntartására legkitűnőbb szer használatát, a mennyiben **minden zsíros anyagot** ment, igen kellemes, semminemű foltot ruhában vagy fehéreműben nem hagy vissza, a **bekent területen gyorsan és teljesen felszívódik**, rövid idő alatt szünteti mindenemű **arcszifalatlanságot** mint: szepőt, májfoltot, pörpösést, pattanást stb. stb. bőrakat (Mittessen) egy és mindenkorra **elavolt** s hosszabb használat után **bájos, üde, kifogástalan arczszínt** és **hűt kölcsönöz**. Napnál is használható, minthogy a bőr nem mint más zsíros szerektől fénylik.

Kitűnő **övszer napbarítás és bőrepedés** ellen.

Mivelhogy rövid idő alatt általánosan felkarolt s a hülygek által megkedvelt szer mindenkinék a legmelegebben ajánlható. Frissen készítve, postai megrendeléseket pontosan eszközözve kapható

Ujvidéken: Herzog István „Sas”-hoz címzett gyógyszerárában.

A híres és valódi **dr. Lehmann arczkenőcs, mosdóvíz és szappan** nagyban készítője.

Raktár Baján: **Berndorfer Ede** divatruház.

HERZOG EMILIA

czipő gyári raktára Baján.

Ajánlja dűsan felszerelt raktárát **női-
úri és gyermekcipőkben.**

Báli czipők

legnagyobb választékban!

Kitűnő minőség!!

Legolcsóbb árak!!

DRESCHER GYULA

vas- és fűszer-kereskedése Baján.

A peronospora-viticola permetezése ellen a következő permetezőt ajánlja előnyösen:

1898. évi új minta

Vermorel-féle permetező jobbitott szerkezettel.

E permetező előnye:

1. Hogy a puttlony és szivattyumű igen erős vörösrézlemezéből készült.
2. Hogy az emeltyű önműködve vissza jár.
3. Hogy a szélkazan támaszok által szilárdan van megerősítve.
4. Hogy a permetező jobbról és balról egyaránt kezelhető.

5. Hogy munkaközben nem tagadja meg a szolgálatot és javítás nem fordul elő.
6. Hogy az alsó vas abroncs rozsdásodás ellen cízveze van.
7. Hogy a szivattyuműhöz könnyen hozzá férhetni.

Kitűnő minőségben s a lehető legjutányosabb árakon a következő árakat is ajánl, u. m.: kovácsolt és hengerezelt vasat, kocsi- és hínó-tengelyeket, fekete és önzott bábogot, láncokat és sodronyokat, mindenfajtu fényezett és öntött acél-t, öntött vas- és bádóg-kályhákat, földmívelési eszközöket, mindennemű szerszámokat asztalosok, bográrok, bádógosok, czipészek, kovácsok, esztergályosok, lakatosok és építések használatára; továbbá kapu, ajtó-, ablak- és butor-felcsereleéseket öntött vas- és sárga-réz-ből; lakatos- és kovács-munkákat, bányaterményeket, mindenfajtu zománcozott öntött vas- bádóg-edényeket; fűrés, reszelő, ráspoly, furó, lakat, szeeskavigó, kasza, sarló, kapu, ásó, lapát, és vakarókat, kőszőrű- és kaszaköveket, csavarokat, vas- és sodronyszegeket, sárgaréz-lemezeket és sodronyt, réz- és nürinbergi árúit, ház- és konyha-eszközöket stb. stb.

Ugyanitt kapható immunis homok-telepemről fajtiszta, háromszor permetezett, egészséges sima vessző: 12000 darab Olasz Rizlingi, 12000 darab Kövi-Dinka, 12000 darab Zöld Sylváni, 12000 darab Nagy Burgundi.